

המכון הישראלי לדמוקרטיה

www.idi.org.il

27 יוני 2021

י"ז תמוז תשפ"א

מר אמיר אלשטיין

יו"ר הוועד המנהל

מר יוחנן פלסנר

נשיא

מר ברנרד מרכוס

יו"ר בינלאומי

פרופ' גרהרד קספר

יו"ר המועצה הבינלאומית

חברי הוועד המנהל

פרופ' רוד וניצקי-סרוסי

מר חן ליכטנשטיין

גב' מזל מועלם

מר סלי מרידור

עו"ד אבי פישר

מר אביעד פרידמן

ד"ר מיכל צור

מר יוסי קוציק

מר עימאד תלחמי

המועצה הבינלאומית

השופט רוזלי סילברמן אבליה, קנדה

מר אלוט אברמס, ארה"ב

ד"ר מרטין אינדיק, ארה"ב

גב' אן אפלכאוס, ארה"ב

פרופ' ורנון בוגדנוב, בריטניה

השופט דורית ביניש, ישראל

השופט סטיבן ברייר, ארה"ב

השופט סלים ג'ובראן, ישראל

ד"ר איימי גוטמן, ארה"ב

ד"ר ג'וזף ג'ופה, גרמניה

פרופ' רוני דניאלס, ארה"ב

פרופ' משה הלברטל, ישראל

פרופ' מייקל וולצר, ארה"ב

פרופ' רוברט מנוקין, ארה"ב

פרופ' כריסטוף מרקשיס, גרמניה

השופט אברהם סופר, ארה"ב

מר ברט סטפנס, ארה"ב

פרופ' ארווין קוטלר, קנדה

פרופ' יהודה ריינהרץ, ארה"ב

פרופ' גבריאלה שלו, ישראל

סגני נשיא

ד"ר ישי ג'סי (ג'סי) פרס, אסטרטגיה

פרופ' קרנית פלוג, מחקר

פרופ' יובל שני, מחקר

עמיתים בכירים

פרופ' איסמעיל אבו סעד

פרופ' תמר הרמן

פרופ' עמית כהן

פרופ' יותם מרגלית

מר אבי ניסנקורן

פרופ' דניאל סטמן

פרופ' עליה פישר

פרופ' יובל פלדמן

פרופ' מרדכי קרמיניצ'ר

פרופ' גדעון רהט

ד"ר תהילה שורץ אלטשולר

פרופ' איתן ששינסקי

מייסדים

ד"ר אריק כרמון

ד"ר ג'ורג' שולץ (1920-2021)

לכבוד: שר המשפטים, ח"כ גדעון סער

חברי ממשלת ישראל

שלום רב,

הנדון: תגובה לתזכיר חוק הכנסת (הוראות שונות), התשפ"א-2021

הצעה זו מצטרפת להצעות אחרות, של הקואליציה הנוכחית וגם של קודמותיה, שביקשו לתקן עקרונות משטריים במהירות רבה ולמען האינטרסים הפוליטיים הספציפיים של הממשלה. הדבר נעשה תוך זילות כללי המשחק הפוליטיים ופגיעה ביציבותם, שהיא תנאי יסוד למשטר דמוקרטי. אם כל ממשלה, באמצעות שליטתה בקואליציה, יכולה לעצב את כללי המשחק המשטריים כרצונה, הכללים הופכים להמלצה בלבד.

אנו מתנגדים להצעה לאפשר לקבוצה של ארבעה חברי כנסת או יותר להתפלג מסיעתם.

ראשית, כמו בנוגע להצעות אחרות גם במקרה זה נראה שהצעת התיקון נובעת בראש ובראשונה מאינטרסים פוליטיים ספציפיים – כדי לאפשר ואף לעודד התפלגות של חברי כנסת מאחת מסיעות האופוזיציה הנוכחית לצורך הצטרפות לקואליציה. במובן זה, ההצעה דומה ל"חוק מופז" (תיקון מס' 26 לחוק הכנסת משנת 2009), שנחקק במהלך כהונתה של הכנסת ה-18 ואפשר לשבעה ח"כים להתפלג. גם תיקון זה נבע מאינטרסים דומים, והוא בוטל בכנסת הבאה. כאמור, תיקון חוקתי המתבצע מאינטרסים פוליטיים ספציפיים הוא פסול.

שנית, ומבלי להיכנס לזוויכוח העקרוני בדבר הגבלות על התפלגות סיעות, הרי שריבוי הסיעות בכנסת לאורך השנים, ובמיוחד בכנסת הנוכחית, פוגע ביציבות ובתפקוד הכנסת והממשלה, ואין לעודד את הגדלתו באמצעות הקלת התנאים להתפלגות סיעות.

המכון הישראלי לדמוקרטיה

יתר על כן, התופעה שבה חזינו בכנסת הקודמת, שבה שלוש סיעות התפלגו במסגרת הקמת הממשלה, פגעה באמון הציבור בפוליטיקה ובין היתר חיזקה את התחושה הציבורית שחברי הכנסת פועלים בעיקר לטובת אינטרסים פוליטיים-אישיים (למשל משרות בממשלה) ולא כנציגי הציבור. משתי הסיבות האלה, במיוחד בעת הנוכחית חשוב לעודד יציבות פוליטית ולצמצם את ההתפלגויות בסיעות הכנסת, ואילו התיקון המוצע חותר תחת מטרה זו.

נשמח לעמוד לרשותכם בכל עניין,

ד"ר אמיר פוקס

ד"ר אסף שפירא

המכון הישראלי לדמוקרטיה